

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Warszawa, dnia 10. lipca 1920 roku.

Nr. 7344-III.

Do

ADJUTANTURY GENERALNEJ
(na ręce pułk. PISKORA .)

Przedkłada się odpis "DYREKTYW OPERACYJNYCH DLA KONTROFEN-
ZYWY".

z r.

por.p.d.sztab.gen.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA
L. dz. 38/13 dnia 12 7 1920 r.
1 załącz. Wydział

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. dz. 49007, dnia 14/8 1920 r.
1. załącz. Wydział

DOWODZTWO FRONTU POŁNOCNIEGO

M. postoju, dnia 16.9.20r.

ODDZIAŁ II.

Nr. 1358./II.

48957,

D O

Adjutantury Kac. Hedra H. P.

Przy niniejszym załącza się objaśnienie do przesłanego
uprzednio grafiku: "Marsz Dywizji nieprzyjacielskich na Warszawę"
od 3/VIII. do 15/VIII. 1920r.

Hymf

Kpt. i Szef Oddziału II.

OWOŁNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANT ZA GENERALNA
WARSZAWA

L. 48957, dnia 14/X 1920r.
Wydruk

NACZELNE DOWÓDZTWO W.P.
(SZTAB GENERALNY)

4900 T.1
Warszawa dnia 10. lipca 1920 roku.

Oddział III.

Nr. 7344-III.

O d p i s .

DYREKTYWY OPERACYJNE DLA KONTROFENZYWY.

Wódz Naczelny rozkazuje:

I.

Zamiarem Nacz. Dow. jest po ukończonym odwrocie przejsć do
energicznej kontrofenzywy na całym froncie.

W tym celu cofające się armje nasze, po zakończonym odwrocie
winny być ugrupowane w obszarach najbardziej ważnych punktów, skąd
po szybkiej retablacji mogą przejsć do kontrofenzywy, wydzierając
inicjatywę wrogowi. Tymczasem zaś ugrupowanie to pozwoli na aktyw-
ne odrzucanie zbliżających się sił nieprzyjacielskich.

Linja, którą Nacz. Dow. wyznacza jako kres naszego odwrotu, jest
następująca:

linja Zbrucza, -oskona Tarnopola i Brodów na północny-wschód
od tych miejscowości, dalej Styr, Luniniec, dawna linja okopów niemi-
ckich, z trzymaniem rejonu Wilna na wysokości, zależnej od wytworzo-
nej tamże sytuacji.

Przy dojściu do tej linji musi być ugrupowanie przystosowa-
ne (w pierwszej fazie) do aktywnej obrony przez wytworzenie silnych
grup, pomiędzy którymi łączność utrzymywać należy za pomocą sła-
bych sił lub wszelkich innych środków łączności. Zadaniem frontu
południowo-wschodniego musi być jednak już teraz stałe i zdecydow-
ne dążenie do rozbijania Budionnego. Jego rozrzucenie w chwili
obecnej daje do tego doskonałą sposobność.

Obrona przy tym systemie ugrupowania daje dobre rezultaty
tylko wówczas, jeżeli jest prowadzona bardzo aktywnie.

Z tego ugrupowania, po zakończonej retablacji armje nasze
przejdą do kontrofenzywy na całym froncie (druga faza).

II.

Warunki, konieczne do doprowadzenia oddziałów naszych do sta-
nu, umożliwiającego kontrofenzywę, są następujące:

A) przystosowanie armji i poszczególnych grup do koniecznego utrzymania zajętych rejonów, choćby nawet kawalerja nieprzyjacielska przedostała się na nasze tyły.

W razie oskrzydlenia przez piechotę nieprzyjacielską grupy te muszą dążyć do zlikwidowania jej drogą skrzydłowych kontrataków.

B) Zaopatrzenie tych grup w żywność i amunicję na dłuższy przeciąg czasu tak, aby chwilowe przecięcie dowozu z tyłów nie zmuszało do cofnięcia się.

C) Zorganizowanie ewentualnego (przynajmniej czasowego) życia z kraju, czego doskonały przykład daje armja bolszewicka.

D) Uregulowanie łączności w ten sposób, ażeby zapewniona ona była w razie przecięcia linii drutowych.

W tym celu użycie stacji radjo i lotnictwa musi być wprowadzone w jaknajszerszym zakresie. Dotychczas na łączność radjo jest zwrócona zbyt mała uwaga.

E) Tabory ciężkie oddziałów powinny być albo odesłane daleko w tył, albo też trzymane przy oddziałach. Inaczej będą zawsze narażone na rozbitcie. Dowództwa powinny być bezwarunkowo blisko oddziałów.

F) Oddziały na etapach powinny być przygotowane do obrony punktów, które obsadzają, przez zabarykadowanie oraz przez wydanie odpowiednich dyspozycji alarmowych.

Wszelkie objawy paniki należy tępić z całą bezwzględnością, nie wyłączając zastosowania kary śmierci zarówno względem oficerów, jak i żołnierzy.

G) Ważniejsze punkty na obszarach etapów i D.O.G-enów, przylegających do frontu, powinny być przystosowane do obrony w analogiczny sposób; zwraca się uwagę na organizowanie samoobrony w tych punktach, która da bezwarunkowo owocne rezultaty.

Zorganizowanie tych środków na obszarze zarówno frontu południo-jak i północno-wschodniego da pewne gwarancje utrzymania wyznaczonej jako kres odwrotu linii aż do chwili przejścia do kontrakcji.

H) Zasilenie frontu siłami z kraju do akcji ofenzywnej będzie przeprowadzone w następujący sposób:

piechota zostanie zasilona przez uzupełnienia na całym froncie; front południowo-wschodni oprócz tego otrzyma silne wzmocnienie kawalerji, dorównywujące liczebnością kawalerji nieprzyjacielskiej.

Zasilenie frontów przez ochotników, które niwątliwie podnie- sie nastrój wojska, będzie również częściowo przeprowadzone, poza- tem oddziały armji ochotniczej będą użyte do samoobrony w poszcze- gólnych punktach za frontem na wypadek przedarcia się nieprzyja- ciela. Wreszcie znajdują się w stadium powstania oddzielne jednost- ki ochotnicze, które będą włączone do poszczególnych formacji, względnie użyte do specjalnych zadań.

III.

Ogólny plan kontrofenzwy:

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

A) na froncie południowo-wschodnim:

cofające się armje winny dążyć do następującego ugrupowania:

- 2.armjaw rejonie Łuck-Rożyszcze,
- 3.armjaw rejonie Kołki-Rafałówka,
- 6.armja, pozostawiając osłone linji Zbrucza, zgrupuje się sil- nie w rejonie Brody-Zbaraż.

Wykonanie i cel:

ostateczne rozbitcie armji konnej Budionnego, koncentryczny marsz silnych grup na Równe wzdłuż osi Brody-Równe, i Kowal-Równe przy jednoczesnej osłonie linji Zbrucza i wysunie- ciu się słabymi siłami na północ od Równego na wysokości Horynia względnie Słuczy.

Dla możliwości przeprowadzenia tej kontrakcji podaje się na okres aż do jej rozpoczęcia następujące dyrektywy:

- 1) utrzymanie linji Zbrucza jest bardzo pożądane zarówno dla przyszłej kontrakcji, jak i ze względów politycznych,
- 2) cofnięcie się w rejonie między Zbruczem a Dubnem jest do- puszczalnem, szczególnie zaś trzymanie Krzemieńca i Dubna nie jest bezwzględnie koniecznem. Jeżeli cofnięcie się w tym obsza- rze w kierunku południowo-zachodnim da możliwość większej koncentra- cji wojsk dla późniejszego uderzenia, nie należy tego zaniechać,

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

3) cofnięcie 2.i 3.armji ze Styru w razie niemożności utrzymania naporu również nie wyklucza możliwości przeprowadzenia późniejszej kontrakcji, -w tym wypadku obie te armje winny cofać się koncentrycznie do obszaru Kowla, zostawiając w stronę Włodzimierza Wołyńskiego tylko słabą osłonę.

B) na froncie północno-wschodnim:

Czy kierunek kontrakcji będzie lepszy z rejonu Wilna, czy też z rejonu Lidy na Mołodeczno rozstrzygnie sytuacja w danym momencie.

Ocenę jej i powzięcie decyzji co do wyjściowego ugrupowania dla kontrofensywy, powezmie dowództwo frontu północno-wschodniego.

Nacz.Dow.zwraca uwagę na szczególne znaczenie utrzymania Łunińca oraz na konieczność wydzielenia silnej rezerwy do Brześcia Litewskiego. Jako rezerwę tę wyznacza Nacz.Dow.dywizję podhalańską.

C) Jako granicę operacyjną pomiędzy frontem północno-wschodnim i południowo-wschodnim ustala się ostatecznie linję:

Wysock-Lubaczewo-Jez.Orechowa-Mokrany-Kodeń (wszystkie miejscowości dla frontu północno-wschodniego).

IV.

Nacz.Dow.podkreśla z naciskiem konieczność wyteżenia wszystkich sił dla zorganizowania tego systemu obrony i przygotowania kontrofensywy. Bierność i nastrój zwątpienia winien ustąpić silnej woli zdecydowanego czynu i zwycięstwa. Nastrój, jaki zapanował w kraju, napływ licznych tysięcy ochotników dla obrony Polski, daje nam gwarancję, że jeżeli oficer i szeregowy nie podda się depresji i panice, a pracować będzie z całym wysiłkiem w tych ostatnich momentach wojny, doprowadzi ona niewątpliwie do zwycięskiego końca.

V.

Otrzymują: dtwo fr.półn.wschodniego, dow.fr.płdn.wschodn.i do wiadomości gen.broni Haller i M.S.Wojsk.Wiceminister.

Za zgodność:
Szef Oddziału III.N.D.:

(-) Stachiewicz
pułk.szt.gen.

Generał p.o.Szefa Sztabu Generaln.

(-) H a l l e r

Generał Podporucznik.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE